

Anexa nr.1
”Propuneri și observații la Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
Cercetare și inovare	Completare cu următoarele: În sănătate se pot atrage fonduri pentru dezvoltarea de tehnologii medicale și instrumente digitale pentru a îmbunătăți detectarea, supravegherea și îngrijirea pacienților - de exemplu dispozitive pentru diagnosticarea mai rapidă, mai ieftină și mai ușoară (inclusiv la distanță) și de noi tehnologii pentru protecția lucrătorilor din domeniul asistenței medicale
Digitalizare	Completare cu următoarele: Programul Smart Cities: Dezvoltarea unor tehnologii inteligente care oferă mai multe oportunități pentru mediul de afaceri și cetățean, beneficii care duc la îmbunătățirea calității vieții – o interacțiune mai ușoară și prietenoasă a oamenilor cu orașul, cu mediul și cu semenii bazate pe IT&C care aplicate la nivel local și regional, pot transforma comunități în orașe inteligente cu acces liber la produse și servicii de calitate, cu sisteme de sănătate și educație moderne și cu administrații publice transparente care guvernează pentru cetățean și împreună cu acesta.
Energie	Completare cu următoarele: Pot fi accesate fonduri prin programul Energie pentru: utilizarea surselor de energie regenerabile (RES), creșterea eficienței energetice (EE) în sectorul public și privat, cercetare și dezvoltare în domeniul energetic, îmbunătățirea competențelor energetice în sectorul public și privat, creșterea accesului la electricitate pentru gospodăriile care nu sunt conectate la rețeaua generală de energie electrică respectiv Programul Fondul de Coeziune (FC) – este implicat în finanțarea proiectelor ce țin de mediul și folosirea unor surse regenerabile de energie, transport, infrastructură;
Conectivitate	Completare cu următoarele: Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) – are drept obiectiv consolidarea coeziunii economice și sociale la nivel european, prin corectarea dezechilibrelor apărute între diverse zone din spațiul european. Pentru acest fond, pot fi aplicate proiecte ce țin de creșterea competitivității IMM-urilor, dezvoltarea regională, cercetarea și dezvoltarea urbană durabilă;
Educație și formare	Completare cu următoarele: Pentru domeniul Dezvoltare comunitara se pot inscrie proiecte care valorifica resursele, nevoile si oportunitatile existente in comunitati pentru a contribui la solutionarea problemelor acestora, la cresterea nivelului de trai si la sprijinirea lor pe termen lung.
Turism	Completare cu următoarele: Uniunea Europeană oferă fonduri pentru agroturism în mediul rural, ex. cu scopul de perfecționare a fermierilor în activitatea de agroturism și prelucrarea a produselor alimentare, prelucrarea fructelor în gemuri, siropuri, marmelade, administrarea (furnizarea) alimentelor și bauturilor, obținerea diferitelor sortimente de pâine tradițională, pregătirea bufetului pentru micul dejun în cadrul unei ferme cu specific agroturistic, asigurarea serviciilor de calitate pentru oaspeți, vizitarea unor gospodării.
Beneficiari eligibili	Completare cu următoarele: Beneficiarii eligibili sa nu fie limitat doar la IMM-uri. Sunt si firme cu multi angajati, sau care prin actionariat sunt considerate intreprinderi legate/partenere si in urma acestei legaturi nu se inacadreaza in categorii de IMM, si care nu pot beneficia de finantari. Consideram ca ar trebui incluse in sfera beneficiilor eligibili si intreprinderile mari.

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag. 15 Majoritatea obiectivelor de patrimoniu de importanță UNESCO sau națională sunt situate în mediul rural.</p> <p>De asemenea, în mediul rural se găsesc importante resurse balneare, iar zona montană de la nivel regional este situată în mare parte în mediul rural.</p> <p>Regiunea Centru are un potențial semnificativ în câteva subdomenii de turism alternativ precum turismul gastronomic, turismul viticol, turismul de aventură etc.</p> <p>Susținerea formelor de turism tematic și a celor de turism alternativ (turism gastronomic, viticol, cicloturism, turism de aventură etc) este una din măsurile propuse în cadrul PDR Centru 2021-2027.</p>	<p>Majoritatea obiectivelor de patrimoniu de importanță UNESCO sau națională sunt situate în mediul rural.</p> <p>De asemenea, în mediul rural se găsesc importante resurse balneare, iar zona montană de la nivel regional este situată în mare parte în mediul rural.</p> <p>Regiunea Centru are un potențial semnificativ în câteva subdomenii de turism alternativ precum turismul gastronomic, turismul viticol, turismul de aventură etc.</p> <p>Susținerea formelor de turism tematic și a celor de turism alternativ (turism gastronomic, viticol, cicloturism, turism de aventură, turism artizanal/meștersugăresc, turism religios, tabere școlare de pădure, turism balneoclimateric, tabere pentru persoane cu dizabilități etc) este una din măsurile propuse în cadrul PDR Centru 2021-2027.</p>
<p>Pag. 16 Priority 6</p> <p>O regiune atractivă</p> <p>No ERDF Less developed</p> <p>e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane</p> <p>e (ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității înafara zonelor urbane</p>	<p>Priority 6</p> <p>O regiune atractivă, sănătoasă prin egalitate de șanse</p> <p>No ERDF Less developed</p> <p>e (i) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane</p> <p>e (ii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității înafara zonelor urbane</p> <p>e (iii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, patrimoniului sportiv prin dezvoltarea infrastructurii sportive, și a infrastructurii de turism și recreere pentru persoane cu dizabilități, e (iiii) Favorizarea dezvoltării integrate sociale, al patrimoniul religios prin dezvoltare infrastructurii pentru un turism religios prin susținerea multiculturalității religioase al Regiunii Centru</p>

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag.19</p> <p>Acțiunile prevăzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare - sinergii cu programe similare din alte State Membre sau State Asociate - specializare inteligentă la nivel regional și inovare de produs, serviciu, de proces, organizațională și de model de afaceri în IMM-uri, inclusiv brevetare - Dezvoltarea infrastructurilor proprii de CDI ale organizațiilor de CDI și companiilor; - sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare care favorizează crearea și maturizarea start-up/ spin-off în domenii de specializare inteligentă,; - Susținerea inovării deschise - Dezvoltarea parcurilor științifice și tehnologice 	<p>Acțiunile prevăzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare - sinergii cu programe similare din alte State Membre sau State Asociate - specializare inteligentă la nivel regional și inovare de produs, serviciu, de proces, organizațională și de model de afaceri în IMM-uri, inclusiv brevetare - Dezvoltarea infrastructurilor proprii de CDI ale organizațiilor de CDI și companiilor; - sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare care favorizează crearea și maturizarea start-up/ spin-off în domenii de specializare inteligentă,; - Susținerea inovării deschise - Dezvoltarea parcurilor științifice și tehnologice și al incubatoarelor de afaceri inovative și destinate industriei creative - Automatizarea și digitalizarea producției și a celorlalte procese din gestionare a firmelor - Dezvoltarea aplicațiilor/soluțiilor platforme on-line destinate producătorilor IMM-urilor locale, - Dezvoltarea parcurilor logistice, micro industriale de produse agraro-alimentare și prelucrarea fructelor de pădure - Dezvoltarea unor platforme on-line în domeniul prelucrării lemnului și al inovării și cercetării forestiere, - Finanțarea programelor de internship (inclusive pentru studenți) prin implicarea IMM-urilor și al Start-up urilor - Promovarea soluțiilor inovatoare privind telemunca prin implicarea categoriilor defavorizate
<p>Pag. 22</p> <p>Acțiunile prevzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă, linii pilot, testare prototipuri, certificare produse / servicii, instruire pentru angajați – în sectoarele de specializare inteligentă - Tehnici avansate de manufacturare - investiții în active corporale și necorporale în legătura cu modernizarea industrială pentru sectoarele de specializare inteligentă - investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up - Design responsabil al produselor - Soluții de economie colaborativă în IMM și alte organizații susținerea proceselor de re- și de-manufacturing - crearea de lanțuri de valoare locale - structuri de sprijin pentru IMM (incubatoare, acceleratoare, parcuri industriale, clustere) 	<p>Acțiunile prevzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă, linii pilot, testare prototipuri, certificare produse / servicii, instruire pentru angajați – în sectoarele de specializare inteligentă - Tehnici avansate de manufacturare - investiții în active corporale și necorporale în legătura cu modernizarea industrială pentru sectoarele de specializare inteligentă - investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up - Design responsabil al produselor - Soluții de economie colaborativă în IMM și alte organizații susținerea proceselor de re- și de-manufacturing - crearea de lanțuri de valoare locale - structuri de sprijin pentru IMM (incubatoare, acceleratoare, parcuri industriale, clustere) - facilitarea investițiilor tehnologice și sprijinirea creării infrastructurilor pentru dezvoltarea de Hub-uri inovative, al centrelor de inovare în sectorul microbiologiei alimentare și nu numai.

<p>Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru</p>	<p>Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru</p>
<p>Pag. 22 Principalul grup țintă este reprezentat de companii din Regiunea Centru – microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii, la care se pot adăuga, în anumite cazuri, și întreprinderi mari (pentru operațiuni selectate sau în parteneriat cu IMM-uri). La acestea se adaugă cluster-e și ONG-uru (în special pentru componenta de economie circulară)</p>	<p>Principalul grup țintă este reprezentat de companii din Regiunea Centru – microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii, la care se pot adăuga, în anumite cazuri, și întreprinderi mari (pentru operațiuni selectate sau în parteneriat cu IMM-uri). La acestea se adaugă cluster-e și ONG-uru (în special pentru componenta de economie circulară), Incubatoare de afaceri, Autorități Publice Locale, Universități, Centre de cercetare și Parteneriate între acestea.</p>
<p>Pag. 24 Regiunea Centru, spațiul urban și rural. Pentru spațiul rural va trebui avută în vedere evitarea suprapunerii cu obiectivele, acțiunile, măsurile, tipurile de beneficiari eligibili, activitățile și sectoarele eligibile care vor fi incluse în viitorul program finanțat din FEADR.</p>	<p>Regiunea Centru, spațiul urban și rural. Pentru spațiul rural va trebui avută în vedere evitarea suprapunerii cu obiectivele, acțiunile, măsurile, tipurile de beneficiari eligibili, activitățile și sectoarele eligibile care vor fi incluse în viitorul program finanțat din FEADR (exclusiv cele din Zona Metropolitană- zona de dezvoltare durabilă) . Daca ne dorim o Zona metropolitana cu o dezvoltare durabila, toate localitățile/UAT-urile care le alcătuiesc aceste zone de dezvoltare, trebuie să aibă șanse egale la accesarea acestor fonduri</p>
<p>Pag. 31 Acțiunile din Prioritatea 2 – O regiune digitală prevăzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt: Operațiune 1 Comunități digitale pentru o regiune inteligentă cu trei suboperatiuni: a. sprijin pentru intervenții de tip smart-city, aplicabile municipiilor și orașelor pe baza abordării dezvoltării urbane durabile; b. susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local, inclusiv securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local; c. Platformă regională pilot de open innovation în domeniul smart-city – proiect strategic regional.</p>	<p>Acțiunile din Prioritatea 2 – O regiune digitală prevăzute ca intervenții pentru acest obiectiv specific sunt: Operațiune 1 Comunități digitale pentru o regiune inteligentă cu trei suboperatiuni: a. sprijin pentru intervenții de tip smart-city, aplicabile municipiilor și orașelor pe baza abordării dezvoltării urbane durabile, și extinderea soluțiilor smart și către localitățile din Zona Metropolitană, inclusiv soluții intra- și interjudețene din cadrul Regiunii Centru. b. susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local, inclusiv securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local și județean; c. Platformă regională pilot de open innovation în domeniul smart-city – proiect strategic regional. d. sprijinirea dezvoltării transportului comun tip smart la nivel interjudețean cât și regional e.sprijinirea implementării soluțiilor de educare a populației în ceea ce privește smart city (educația adulților, educație în școli)</p>
<p>Pag.32 Text field [1 000] - Grupul țintă este format din următoarele categorii și persoane: - UAT, - Angajații UAT,organizații private (antreprenori, ONG) pentru soluții de tip smart city, - Locuitorii din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor, - Întreprinderi private din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor, - Antreprenori interesați de dezvoltare în zonele beneficiare,</p>	<p>Text field [1 000] - Grupul țintă este format din următoarele categorii și persoane: - UAT la nivel local și județean - Angajații UAT,organizații private (antreprenori, ONG) pentru soluții de tip smart city, - Locuitorii din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor, - Întreprinderi private din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor, - Antreprenori interesați de dezvoltare în zonele beneficiare, - Incubatoare de afaceri, Asociații de Dezvoltare Intercomunitare, Asociații ale UAT-urilor și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare create pentru administrarea Zonelor Metropolitane,</p>

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag.35</p> <p>Grupul țintă este format din următoarele categorii și persoane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Angajații UAT, ai organizațiilor private (antreprenori, ONG) care sunt instruiți, - Organizațiile care susțin cursurile de formare, - Locuitorii din zonele care beneficiază de interacțiune cu personalul instruit, - Întreprinderi private din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor de instruire de către administrațiile publice 	<p>Grupul țintă este format din următoarele categorii și persoane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Angajații UAT, ai organizațiilor private (antreprenori, ONG) care sunt instruiți, - Organizațiile care susțin cursurile de formare, - Locuitorii din zonele care beneficiază de interacțiune cu personalul instruit, - Întreprinderi private din zonele care beneficiază de implementarea proiectelor de instruire de către administrațiile publice <p>- Incubatoare de afaceri, Hub-uri, Asociații de Dezvoltare Intercomunitare care beneficiază de implementarea proiectelor de instruire de către administrațiile publice</p>
<p>Pag.38</p> <p>Operațiuni cu caracter orientativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor rezidențiale din Regiunea Centru, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate, proiecte de demonstrare și măsuri de sprijin ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al acestor clădiri; - sprijin în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor publice din Regiunea Centru, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate, proiecte de demonstrare și măsuri de sprijin ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al acestor clădiri. - intervenții ce vizează reabilitarea/modernizarea și re tehnologizarea sistemelor existente de iluminat, dezvoltarea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic în Regiunea Centru, , inclusiv dezvoltarea unor sisteme inteligente (smart grids) de distribuție și stocare a energiei electrice produse din surse locale de energie regenerabilă. 	<p>Operațiuni cu caracter orientativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor rezidențiale din Regiunea Centru, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate, proiecte de demonstrare și măsuri de sprijin ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al acestor clădiri; - sprijin în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice a clădirilor publice din Regiunea Centru, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate, proiecte de demonstrare și măsuri de sprijin ce contribuie la creșterea ponderii de surse regenerabile în consumul de energie al acestor clădiri. - intervenții ce vizează reabilitarea/modernizarea și re tehnologizarea sistemelor existente de iluminat, dezvoltarea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic în Regiunea Centru, , inclusiv dezvoltarea unor sisteme inteligente (smart grids) de distribuție și stocare a energiei electrice produse din surse locale de energie regenerabilă. <p>- măsuri de sprijinire a finanțării dezvoltării de agenții de dezvoltare pentru regenerare energetică</p> <p>- sprijinirea creării și dezvoltării parcurilor de energie regenerabilă și a microcentralelor hidroelectrice</p> <p>- măsuri de sprijinire a investițiilor privind crearea unor clădiri pasive.</p>
<p>Pag.39</p> <p>Principalele grupuri țintă pentru această prioritate sunt defalcate după cum urmează:</p> <p>a) pentru clădiri rezidențiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • locuitorii din mediul urban, asociațiile de proprietari, locatarii clădirilor rezidențiale <p>b) pentru clădiri publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utilizatorii clădirilor publice din mediul urban și rural; entități și instituții publice locale și centrale, autorități și instituții publice locale și centrale care au în proprietate clădiri publice cu diferite funcțiuni: administrative, educaționale, de sănătate, culturale, sociale, sportive, din sistemul de apărare, siguranță națională și ordine publică, etc.; universități de stat <p>c) iluminat public performant și eficient energetic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • comunități din mediul urban și rural de la nivelul Regiunii Centru 	<p>Principalele grupuri țintă pentru această prioritate sunt defalcate după cum urmează:</p> <p>a) pentru clădiri rezidențiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • locuitorii din mediul urban și rural din zona metropolitană, asociațiile de proprietari, locatarii clădirilor rezidențiale, <p>b) pentru clădiri publice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utilizatorii clădirilor publice din mediul urban și rural; entități și instituții publice locale și centrale, autorități publice locale publice locale și centrale care au în proprietate clădiri publice cu diferite funcțiuni: administrative, educaționale, de sănătate, culturale, sociale, sportive, din sistemul de apărare, siguranță națională și ordine publică, etc., universități de stat , Asociații de Dezvoltare Intercomunitare și parteneriate între acestea; <p>c) iluminat public performant și eficient energetic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • comunități din mediul urban și rural și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare de la nivelul Regiunii Centru

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag. 47</p> <p>Operațiuni cu caracter orientativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea infrastructurii urbane curate: dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, introducerea de sisteme de bikesharing, sisteme de monitorizare etc, inclusiv infrastructura de utilități existente aflată în proprietate publică. - Dezvoltarea și optimizarea transportului public prin investiții în material rulant și infrastructura de transportaferentă; - Dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi; - Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management traffic, aplicații de mobilitate, sisteme park & ride, etc. 	<p>Operațiuni cu caracter orientativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea infrastructurii urbane curate: dezvoltarea unor culoare de mobilitate urbană durabilă infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, introducerea de sisteme de bikesharing, sisteme de monitorizare etc, inclusiv infrastructura de utilități existente aflată în proprietate publică. - Dezvoltarea infrastructurii pentru mersul cu bicicleta în afara localităților - Dezvoltarea și optimizarea transportului public prin investiții în material rulant și infrastructura de transportaferentă; - Dezvoltarea de infrastructuri pentru combustibili alternativi; - Dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management traffic, aplicații de mobilitate, sisteme park & ride, etc. <p>Principalele grupuri țintă pentru această prioritate sunt defalcate după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orașe , Municipii, ZUF, ZM și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare
<p>Pag.51</p> <p>În cadrul acestei priorități este vizată finanțarea următoarele categorii de infrastructuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, drumuri expres, centuri ocolitoare cu statut de drum județean care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua de bază – TEN-T) care vor fi prioritizate la nivel regional în baza unei Hotărâri a CDR Centru. Pentru acest tip de intervenție se va aplica un apel necompetitiv pe bază de portofoliu de proiecte prioritare. - soluții pentru decongestionarea/ fluidizarea traficului (pasaje, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță) cu aplicant UAT municipii resedintață de județ, UAT - Consiliile Județene, Parteneriate. La acest tip de intervenție se vor implementa acele soluții de decongestionare/ fluidizare a traficului de la nivelul municipiilor reședință de județ (în cazul și altor orașe) care sunt prioritizate în cadrul PMUD-lor și care vor face obiectul unui apel competitiv. 	<p>În cadrul acestei priorități este vizată finanțarea următoarele categorii de infrastructuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, drumuri județene de interes turistic, drumuri expres, centuri ocolitoare cu statut de drum județean care asigură conectivitatea directă sau indirectă la rețeaua de bază – TEN-T) care vor fi prioritizate la nivel regional în baza unei Hotărâri a CDR Centru. Pentru acest tip de intervenție se va aplica un apel necompetitiv pe bază de portofoliu de proiecte prioritare. - soluții pentru decongestionarea/ fluidizarea traficului (pasaje, extinderi la 4 benzi, măsuri de siguranță) cu aplicant UAT municipii resedintață de județ, UAT - Consiliile Județene, Parteneriate. La acest tip de intervenție se vor implementa acele soluții de decongestionare/ fluidizare a traficului de la nivelul municipiilor reședință de județ (în cazul și altor orașe) care sunt prioritizate în cadrul PMUD-lor și care vor face obiectul unui apel competitiv. - heliporturi și aerodromuri pentru aparate de mici dimensiuni (destinate activităților ISU, turistice și de afaceri) ;

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag.57</p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>- Asigurarea accesului la serviciile de educație în unitățile școlare din Regiunea Centru prin: Îmbunătățirea accesului la servicii de educație în zonele insuficient deservite, grupuri dezavantajate și în unitățile de învățământ supraaglomerate, o mai bună utilizare a spațiilor, flexibilizarea spațiilor, astel încât să poată fi realizată și adaptarea la situații precum cea generată de pandemia COVID 19, Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar (creșe și grădinițe); Îmbunătățirea condițiilor de cazare și posibilităților de transport pentru elevi;</p> <p>- Creșterea calității, condițiilor de siguranță și funcționare în unitățile școlare din Regiune prin respectarea unor standarde minime pentru infrastructură și alinierea modului de proiectare a facilităților la principiile de învățare; adecvarea utilităților școlare, în care se includ sistemele de încălzire și de ventilație, canalizarea, colectarea deșeurilor și condițiile sanitare.</p> <p>- Îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare prin Asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate care să sprijine procesul de învățare și stimularea dezvoltării competențelor solicitate pe piața forței de muncă sau a celor fundamentale pentru succesul în viață și în societate: asigurarea spațiilor necesare și dotărilor pentru biblioteci școlare, laboratoare etc.</p>	<p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>- Asigurarea accesului la serviciile de educație în unitățile școlare din Regiunea Centru prin: Îmbunătățirea accesului la servicii de educație în zonele insuficient deservite, grupuri dezavantajate și în unitățile de învățământ supraaglomerate, o mai bună utilizare a spațiilor, flexibilizarea spațiilor, astel încât să poată fi realizată și adaptarea la situații precum cea generată de pandemia COVID 19, Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar (creșe și grădinițe); Îmbunătățirea condițiilor de cazare și posibilităților de transport pentru elevi;</p> <p>- Creșterea calității, condițiilor de siguranță și funcționare în unitățile școlare din Regiune prin respectarea unor standarde minime pentru infrastructură și alinierea modului de proiectare a facilităților la principiile de învățare; adecvarea utilităților școlare, în care se includ sistemele de încălzire și de ventilație, canalizarea, colectarea deșeurilor și condițiile sanitare.</p> <p>- Îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare prin Asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate care să sprijine procesul de învățare și stimularea dezvoltării competențelor solicitate pe piața forței de muncă sau a celor fundamentale pentru succesul în viață și în societate: asigurarea spațiilor necesare și dotărilor pentru biblioteci școlare, laboratoare etc.</p> <p>- Introducerea și punerea în aplicare pentru toate nivelurile din învățământ preuniversitar – primar, gimnazial și liceal - a noilor programe școlare, mijloace educaționale specifice pentru elevii care aparțin minorităților naționale.</p> <p>- Sprijinirea activităților de facilitare a învățării limbii române, în vederea dezvoltării competențelor de comunicare în limba română în rândul elevilor minorităților naționale;</p> <p>- Dezvoltarea și extinderea sistemelor și platformelor digitale educaționale în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor. Realizarea unei platforme/aplicații cu materiale necesare predării/învățării limbii române în rândul elevilor minorităților naționale.</p> <p>- Dezvoltarea nivelului competențelor de comunicare în limbi străine a profesorilor prin sprijinire unor formări continue pentru cadrele didactice, care predau limba română (educatoare, învățători, profesori).</p>
<p>Pag.58</p> <p>Acțiunea 5.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic</p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>Intervențiile din cadrul acestei axe vizează creșterea gradului de participare la ÎPT prin asigurarea condițiilor și cadrului necesar dobândirii competențelor și calificărilor în acord cu cerințele pieței muncii.</p> <p>- Intervenții în infrastructura unităților școlare din ÎPT, inclusiv în sistem dual, care vizează creșterea standardelor sau conformarea cu standardele de funcționare în vigoare, adaptarea infrastructurii pentru accesul elevilor cu deficiențe/ nevoi speciale, investițiile vor viza pe lângă lucrările de modernizare/extindere/construcție și dotarea atelierelor școlare cu echipamente didactice/aparatură pentru practica elevilor, dotarea I, laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor și terenurilor de sport etc Îmbunătățirea condițiilor de cazare și posibilităților de transport pentru elevi;</p>	<p>Acțiunea 5.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic</p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>Intervențiile din cadrul acestei axe vizează creșterea gradului de participare la ÎPT prin asigurarea condițiilor și cadrului necesar dobândirii competențelor și calificărilor în acord cu cerințele pieței muncii.</p> <p>- Intervenții în infrastructura unităților școlare din ÎPT, inclusiv în sistem dual, care vizează creșterea standardelor sau conformarea cu standardele de funcționare în vigoare, adaptarea infrastructurii pentru accesul elevilor cu deficiențe/ nevoi speciale, investițiile vor viza pe lângă lucrările de modernizare/extindere/construcție și dotarea atelierelor școlare cu echipamente didactice/aparatură pentru practica elevilor, dotarea I, laboratoarelor, bibliotecilor, sălilor și terenurilor de sport etc Îmbunătățirea condițiilor de cazare și posibilităților de transport pentru elevi;</p> <p>- Intervenții având ca scop crearea unei infrastructuri de unități școlare pentru cercetare și inovare în domeniul agricol și produse agro-alimentare din zonele de dezvoltare metropolitane (ZM);</p> <p>- Schim de experiențe: organizarea călătoriilor/ întâlnirilor și activităților tematice care contribuie la învățarea meseriei, respectiv la amplificarea cunoștințelor;</p> <p>- Achiziționarea de mașini și utilaje agricole pentru licee tehnologice și ferme educaționale;</p> <p>- Includerea unui criteriu de evaluare tehnică și financiară care să avantajeze firmele care își propun să angajeze tineri din mediul rural sau din zonele rurale adiacente</p> <p>- Includerea posibilității finanțării activităților care vizează dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor.</p>

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag. 58</p> <p>Acțiunea 5.3 Creșterea relevanței învățământului terțiar</p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>Intervențiile vizate în această prioritate vor duce la consolidarea poziției universităților din Regiune ca furnizori de cunoaștere și competențe în sprijinul economiei regionale.</p> <p>- intervenții asupra infrastructurii educaționale din învățământul terțiar pentru aducerea bazei materiale și a dotărilor la standarde comparabile cu universitățile din Europa, în acord cu nevoile de specializare inteligentă și competențele cerute pe piața regională.</p> <p>- crearea condițiilor pentru atragerea de noi studenți (din mediul rural sau din alte localități sau județe), prin asigurarea condițiilor de cazare și alte facilități care sunt complementare actului educațional (săli de sport, terenuri de sport), precum și prin accesibilizarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități.</p>	<p>Acțiunea 5.3 Creșterea relevanței învățământului terțiar</p> <p>Tipuri de operațiuni:</p> <p>Intervențiile vizate în această prioritate vor duce la consolidarea poziției universităților din Regiune ca furnizori de cunoaștere și competențe în sprijinul economiei regionale.</p> <p>- intervenții asupra infrastructurii educaționale din învățământul terțiar pentru aducerea bazei materiale și a dotărilor la standarde comparabile cu universitățile din Europa, în acord cu nevoile de specializare inteligentă și competențele cerute pe piața regională.</p> <p>- intervenții pentru asigurarea infrastructurii educaționale și dotările specifice în unitățile de învățământ din zonele defavorizate în ceea ce privește meșteșugurile tradiționale și de artizanat.</p> <p>- crearea condițiilor pentru atragerea de noi studenți (din mediul rural sau din alte localități sau județe), prin asigurarea condițiilor de cazare și alte facilități care sunt complementare actului educațional (săli de sport, terenuri de sport), precum și prin accesibilizarea infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități;</p>
<p>Pag. 58</p> <p>Teritoriul vizat de aceste intervenții este Regiunea Centru, România, cu zona urbană și rurală aferentă unităților administrativ teritoriale componente.</p>	<p>Teritoriul vizat de aceste intervenții este Regiunea Centru, România, cu zona urbană și rurală aferentă unităților administrativ teritoriale componente și Zonele de dezvoltare Metropolitane.</p>
<p>Pag. 63</p> <p>Centrele de agrement sunt structuri fără personalitate juridică care fac parte din patrimoniul destinat activității de tineret conform art. 30 alin (1) al Legii Tinerilor nr. 350/2006 cu modificările și completările în vigoare. Ținând cont de apartenența lor la domeniul public, centrele de agrement sunt inalienabile, imprescriptibile și inesizabile, putând fi date în administrare, concesionate sau închiriate în conformitate cu art. 861 cod civil. De asemenea, ținând cont de faptul că destinația lor este stabilită prin Legea Tinerilor nr. 350/2006 cu modificările și completările în vigoare, indiferent de modul în care proprietatea asupra centrelor de agrement este administrată, ele trebuie să își păstreze destinația pentru organizarea activităților de tabere pentru copii și tineri (turism pentru tineret).</p>	<p>Centrele de agrement sunt structuri fără personalitate juridică care fac parte din patrimoniul destinat activității de tineret conform art. 30 alin (1) al Legii Tinerilor nr. 350/2006 cu modificările și completările în vigoare. Ținând cont de apartenența lor la domeniul public, centrele de agrement sunt inalienabile, imprescriptibile și inesizabile, putând fi date în administrare, concesionate sau închiriate în conformitate cu art. 861 cod civil. De asemenea, ținând cont de faptul că destinația lor este stabilită prin Legea Tinerilor nr. 350/2006 cu modificările și completările în vigoare, indiferent de modul în care proprietatea asupra centrelor de agrement este administrată, ele trebuie să își păstreze destinația pentru organizarea activităților de tabere pentru copii și tineri (turism pentru tineret).</p> <p>- Centre multidisciplinare pentru tineret, cele aflate în structura școlilor / cluburilor sportive prnru tineret, sau al U.A.T.-urilor.</p>
<p>Pag. 63</p> <p>Scopul acestor intervenții este de a contribui la creșterea incluziunii socio-profesionale a copiilor și tinerilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială, a copiilor și tinerilor cu nevoi speciale prin creșterea accesului la servicii de calitate și programe de educație formală și non-formală acordate în centrele de agrement.</p>	<p>Scopul acestor intervenții este de a contribui la creșterea incluziunii socio-profesionale a copiilor și tinerilor aflați în risc de sărăcie și excluziune socială, a copiilor și tinerilor cu nevoi speciale prin creșterea accesului la servicii de calitate și programe de educație formală și non-formală acordate în centrele de agrement.</p> <p>- Sprijinirea intervențiilor în infrastructurile edilitare (de apă potabilă, apă uzată, electricitate etc.) și a drumurilor de acces către aceste centre.</p>
<p>Pag. 63</p> <p>Teritoriul vizat de aceste intervenții este Regiunea Centru, România, cu zona urbană și rurală aferentă unităților administrativ teritoriale componente.</p>	<p>Teritoriul vizat de aceste intervenții este Regiunea Centru, România, cu zona urbană și rurală aferentă unităților administrativ teritoriale componente, Zone de dezvoltare Metropolitane;</p> <p>Beneficiari eligibili : U.A.T. -le, Cluburile sportive, Scolile cu profil sportiv, parteneriatele între acestea, Agenții de Dezvoltare Intercomunitare.</p>

Textul inițial formulat în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru	Textul propus (observația formulată) în documentul Versiunea 1 a P.O.R. 2021-2027, pentru Regiunea Centru
<p>Pag. 68</p> <p>Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane</p> <p>Investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific continuă intervențiile finanțate în perioadele anterioare de programare și vizează următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural; - Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; - Dezvoltarea turismului balnear și de agrement; - Promovarea unor nise turistice inovative; - Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca activitate complementară celorlalte); - Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă; - Investiții în infrastructura din domeniul cultural - Dezvoltare urbană integrată. 	<p>Investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific continuă intervențiile finanțate în perioadele anterioare de programare și vizează următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural; - Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; - Dezvoltarea turismului balnear, balneoclimateric și de agrement; - Promovarea unor nise turistice inovative; - Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca activitate complementară celorlalte); - Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă; - Investiții în infrastructura din domeniul cultural - Dezvoltare urbană integrată - Reabilitarea, contruirea și extinderea dfe spații de cazare și de tratament balneoclimateric; - Realizarea, construcția de centre, parcuri tematice cu scopul conservării și promovării tradițiilor religioase, produselor artisanale și meșteșugărești locale; - Sprrijinirea realizării infrastructurilor de tip via ferrata și a mijloacelor de transport al persoanelor pe cablu de diferite categorii (construcția de ascensoare - telescaune - ar contribui foarte mult la dezvoltarea turistică pe plan regional și național) ; - reabilitarea și promovarea parcurilor tematice (punerea în valoare) – având în vedere complexitatea și numărul mare al habitatelor din județ este absolut necesar construirea centrelor de vizitare, dezvoltarea parcurilor tematice, care au capacitatea de a prezenta mediul înconjurător. Conceptul de parcuri tematice se bazează pe un subiect principal în jurul căruia se construiesc toate atracțiile. Interesul oaspeților este susținut de tot ceea ce îi face să se întoarcă din nou în parc și face posibilă crearea unei atmosfere unificate în parc. În acest moment infrastructura turistică de acest tip este de negăsit în județ, cu dezvoltarea acestui sector vom fi capabili de a prezenta în detaliu și amploarea resurselor naturale din județ. - construcția rețelei de trasee pentru cicliști - dezvoltarea turismului religios - Construcția sau dezvoltarea unor centre, parcuri tematice care prezintă tradițiile și produsele locale - atelier de experiență gastronomică, infrastructură care prezintă activitatea ciobanilor, construirea punctelor de belvedere etc. - Sprrijinuirea realizării și modernizării rețelelor edilitare și de acces către aceste obiectivele;
<p>Pag. 71</p> <p>Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane</p> <p>Investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific continuă intervențiile finanțate în perioadele anterioare de programare și vizează următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural; - Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; - Dezvoltarea turismului balnear și de agrement; - Promovarea unor nise turistice inovative; - Promovarea și dezvoltarea de piste de biciclete pentru cicloturism - Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca activitate complementară celorlalte); - Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă. 	<p>Investițiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv specific continuă intervențiile finanțate în perioadele anterioare de programare și vizează următoarele tipuri de acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, natural, religios și meșteșuguri tradiționale - Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros; - Dezvoltarea turismului balnear, balneoclimateric și de agrement; - Promovarea unor nise turistice inovative; - Promovarea și dezvoltarea de piste de biciclete pentru cicloturism - Îmbunătățirea accesului către resursele și obiectivele turistice (ca activitate complementară celorlalte); - Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă. - Dezvoltarea rețelelor edilitare și al infrastructurii de utilități pentru asigurarea dezvoltării durabile al obiectivelor turistice culturale, de tratament. de agrement și de promovare al valorilor locale meșteșugărești și artisanale.